

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI ÖZET

5. ÜNİTE

II. DÜNYA SAVAŞI SÜRECİNDE TÜRKİYE VE DÜNYA

II. D. D. DÜNYA SAVAŞI
II. D. D. DÜNYA SAVAŞI SÜRECİNDE TÜRKİYE
II. D. D. DÜNYA SAVAŞI'NIN SONUÇLARI

- *Birinci Dünya Savaşı'nın sonunda imzalanan barış antlaşmaları sorunları çözmemiş ve yeni sorunları ortaya çıkarmıştır. Güçler dengesi yeniden biçimlenmişti. Dünya barışının korunması amacıyla, Milletler Cemiyeti kurulmuş, Avrupalı büyük ülkelerin de yer aldığı bazı Avrupalı devletler karşılıklı güvenliğin sağlanması için **Locarno Antlaşmasını**, A.B.D. ile Fransa Dışişleri Bakanlarının öncülüğünde de savaşı yasa dışı ilan eden **Briand- Kellogg Paktı** imzalanarak yürürlüğe sokulmuştu. Ancak, barışın korunmasına yönelik bu çabalar yeterli olmamıştır.*

- İtalya'da faşist rejiminin kurulması ve bu rejimin yayılmacılığa yönelmesi, Almanya'da Nasyonal Sosyalist İşçi Partisi'nin iktidara tırmanarak Versailles Barış Antlaşması düzenini ortadan kaldırmaya çalışması ve Büyük Germen İmparatorluğunu kurmak istemesi, Japonya'nın da Uzakdoğu'da güçler dengesini alt-üst ederek militarist temellere dayalı bir imparatorluk kurma tutumuna girmesi, İkinci Dünya Savaşı'nın çıkmasına yol açan en önemli gelişmeler olmuştur.

	Almanya	İtalya	Japonya	SSCB	Fransa	İngiltere	ABD
1933	- Naziler iktidara geldi. - Silahsızlanma Konferansı ve Milletler Cemiyetinden çekildi.			- Almanya ile ticari ilişkileri kesti. - ABD'ye yaklaştı. - Milletler Cemiyetine üye oldu.			
1934	26 Ocak - Polonya ile saldırmazlık bildirgesi imzalandı. Gizlice silahlanarak kara, deniz ve hava kuvvetlerini güçlendirdi.						
1935	13 Ocak - Fransa'dan halk oylaması ile Saar'ı aldı. 16 Mart - Mecburi askerlik sistemini getirdi ve asker sayısını 550 bine çıkardı.	14 Nisan - Almanya'ya karşı İngiltere ve Fransa'yla ortak cephe oluşturdu. Almanya'yı protesto etti.			14 Nisan - Almanya'ya karşı ortak cephe oluşturup Almanya'yı protesto ettiler. - Rusya ve Fransa yakınlaştı. 15 Mart - mecburi askerlik süresini uzattı.	İngiltere savunmasını güçlendirdi.	
1936	7 Mart - Ren bölgesine asker sevketti. 1 Kasım - Berlin-Roma Mihveri kuruldu. 25 Kasım - Japonya ile pakt imzalandı ve Berlin-Tokyo Mihveri kuruldu.	9 Mayıs - Habesistan'a saldırdı.		Berlin-Tokyo Mihveri kuruldu.			
1937	6 Kasım - İtalya'nın Japon-Alman paktına katılımıyla Berlin-Roma-Tokyo Mihveri kuruldu.		Çin'e saldırdı.				
1938	13 Mart - Almanya ile Avusturya birleşti. 28 Mayıs - Südet'in verilmemesi üzerine Çekoslovakya'yı işgal kararı aldı.	29 Eylül - Münih Konferansı'na katıldı.	Uzak Doğu'da Fransa'ya ait Çinhind'i ele geçirdi.		29 Eylül - Münih Konferansı'na katıldılar.		
1939	15 Mart - Çekoslovakya işgal edildi. 23 Mart - Litvanya'dan Memel'i aldı. 22 Mayıs - Almanya ile İtalya Çelik Paktı imzalandı. 23 Ağustos - SSCB ile Saldırmazlık paktı imzalandı. 1 Eylül - Polonya işgali ile II. Dünya Savaşı başladı.	7 Nisan - Arnavutluk'u işgal etti.		23 Ağustos - Almanya ile saldırmazlık paktı imzalayarak Polonya'yı bölüştü.	3 Eylül - Almanya'ya savaş ilan ettiler.		

1 Eylül 1939'da Dünya

Mihver Devletleri ve ele geçirdikleri topraklar

- Almanya
- İtalya
- Japonya
- Çin'deki Japon himaye ve işgal bölgeleri
- Japon takımadaları

Mihver'e karşı savaşan devletler ve ele geçirdikleri topraklar

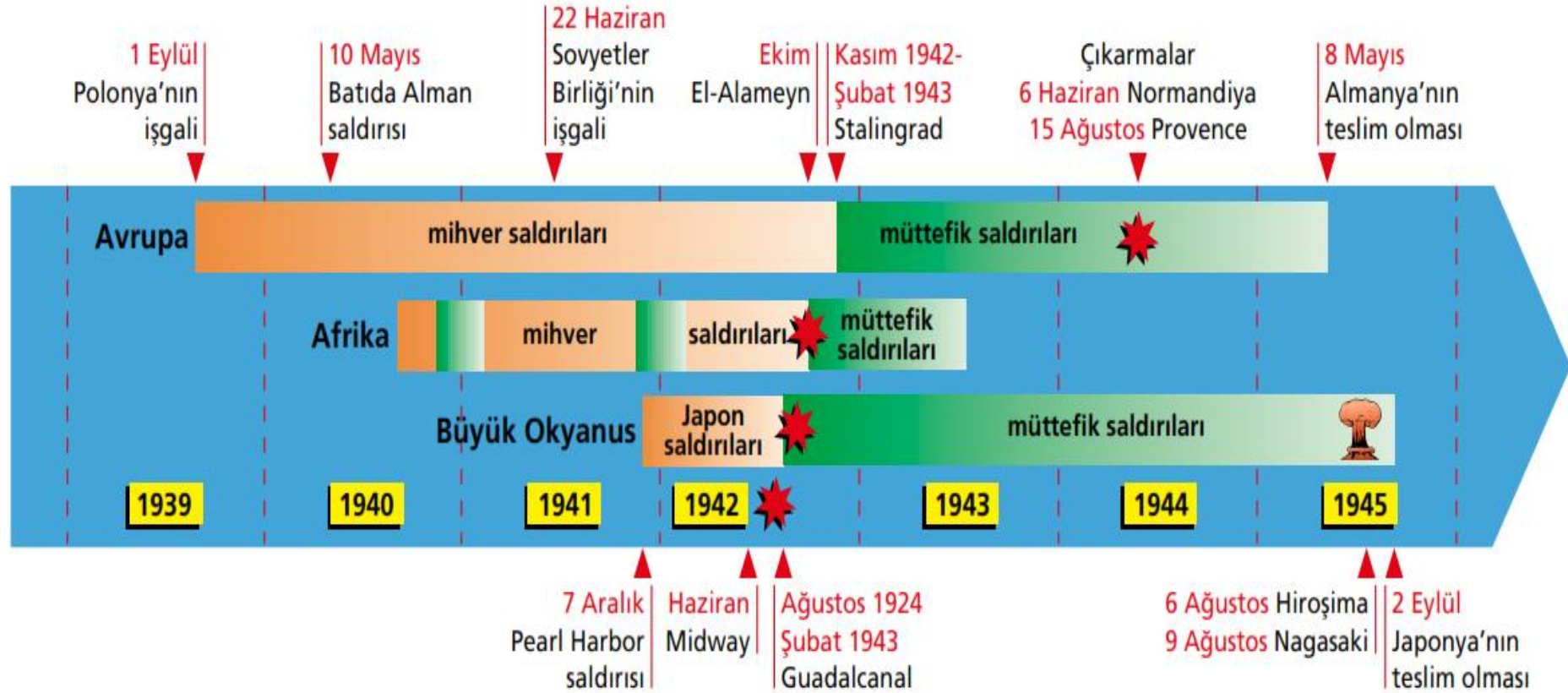
- Polonya
- Fransa
- Birleşik Krallık
- Birleşik Krallık'a bağlı yarı-bağımsız topraklar

Diğer büyük güçler ve sömürgeleri

- Güney Afrika
- Avustralya
- Belçika
- Danimarka
- Sovyetler Birliği
- İspanya
- Portekiz
- Hollanda
- A.B.D.
- Diğer bağımsız ülkeler

- **Almanya, İtalya ve Japonya'nın** katılımı ile **Anti Komintern Paktı'nın** kurulması, ikinci Dünya Savaşı'na giden süreçte önemli bir dönüm noktası olmuştur.
"Berlin-Roma-Tokyo Mihveri" dünyanın savaşın eşiğine getirmiştir.

- İkinci Dünya Savaşı, Alman birliklerinin **1 Eylül 1939'da Polonya'ya** saldırısıyla başlamıştır. Bu olay üzerine **İngiltere ve Fransa, Almanya'ya** savaş ilan etmişlerdir. **Sovyetler Birliği, Baltık ülkelerini** ele geçirmiştir.

- *Almanya ise, Norveç ve Danimarka'yı işgal ettikten sonra, Avrupa içlerinde ilerleyerek Hollanda, Belçika ve Fransa'yı işgal ederek, bu ülkeleri kendi topraklarına katmıştır. Bununla birlikte, Almanya ve İtalya, Kuzey Afrika'da da yayılmaya çalışmışlardır. Japonya'nın da, A.B.D.'ni bir ani baskınla savaşa sürüklemesi sonucu, savaş tüm dünyaya yayılmıştır.*

II.Dünya Savaşı'nda toplanan Konferanslar

Washington Konferansı

Quebec Konferansı

Moskova Konferansı

Kahire Konferansı

Tahran Konferansı

Yalta Konferansı

- Fransa, 6 Haziran 1944'de Normandiya çıkarmasından sonra Alman işgalinden kurtarılmıştı. Bundan sonra, Almanya'nın teslim olması gündeme gelmişti. Bu durumda, hem gelecek barış hakkında daha esaslı bir anlaşmaya varmak, hem de Sovyetler Birliği'nin Japonya'ya savaş açmasını sağlamak amacıyla üç büyük Müttefik devlet başkanı 4 Şubat - 11 Şubat 1945'te **Kırım'ın Yalta** kentinde bir araya gelmişlerdir.

- Roosevelt, Churchill ve Stalin, **Yalta** Konferansında; Sovyetler Birliği'nin Almanya teslim olduktan sonra Japonya'ya savaş açması ve buna karşılık daha önce bu devlete bıraktığı toprakları ve Kuril adalarını alması, Sovyetler Birliği'nin Çin ile bir dostluk ve ittifak antlaşması imza etmesi, **üç büyük Müttefik devletin ordularının Almanya'nın birer bölgesini işgal etmesi**, merkezi Berlin olmak üzere her üç devletin komutanlarından oluşan bir "Merkez Kontrol Komisyonu" nun kurulması,

- Fransa'nın da Almanya'ya işgal birlikleri göndermesi, Alman militarizmi ve nazizminin yok edilmesi, **Almanya'nın savaş tazminatı ödemesi ve Birleşmiş Milletler Örgütü'nün kurulması için 25 Nisan 1945'te San Francisco'da** bir konferans toplanması gibi konular üzerinde durmuşlardır.

Almanya'nın Teslim Olması

Müttefik Devletler, 1944 yılında hava üstünlüğünü sağlamışlardı. Özellikle de, 6 Haziran 1944'te Fransa'nın **Normandiya** kıyılarına çıkarma yaparak **"ikinci cephe"** yi açmışlardır. 9 Ağustos 1944'te Paris'i Alman ordularından kurtarmışlardır.

3

1944'te Güney Fransa'da bir Amerikan malzeme deposu.

- Fransız direniş hareketinin ünlü ismi **General de Gaulle**, hükümet kurarak Fransa'ya yeniden hayat kazandı. Bu askeri gelişmeler üzerine Almanya için kurtuluş olanağı kalmamıştı. **Doğudan ve batından Müttefik Devletler tarafından işgal edilmeye başlanmıştır.**

- Hitler, Müttefikler, Berlin'e girdikten sonra 30 Nisan 1945'te intihar ederek, yerini Amiral Doenitz'e bırakmıştır. Berlin, 2 Mayıs 1945'te ağırlıklı olarak Sovyet askerlerinin yer aldığı Müttefikler tarafından tamamıyla ele geçirilmiştir. 4 Mayıs'ta Hollanda, Kuzey-Doğu Almanya ve Danimarka'daki Alman orduları teslim olmuşlardır.

- Bunun üzerine, daha sonra gerçekleşen San Francisco Konferansı sırasında **7 Mayıs 1945'te** Alman delegeleri Reims kentindeki Eisenhower'in ana karargahında **Almanya'nın kayıtsız-şartsız teslim belgesini** imzalamışlardır.

İşgal altındaki Almanya (1945)

200 km

Potsdam Konferansı

- Almanya'nın teslim olmasından sonra, Avrupa'da ortaya çıkan sorunları görüşmek üzere, üç büyük Müttefik devlet, **17 Temmuz - 2 Ağustos 1945** tarihleri arasında **Berlin** yakınlarında **Potsdam**'da bir toplantı yapmışlardır.

- Potsdam Konferansı'nda A.B.D.'ni (Roosevelt 12 Nisan 1945'te öldüğü için yerine geçen) **Başkan Yardımcısı Harry S. Truman**, İngiltere'yi konferansın ilk günlerinde Churchill ve daha sonra (Churchill, 1945 yılı Temmuz ayında yapılan genel seçimi kaybettiği için) İşçi Partisi lideri ve yeni Başbakan **Clement Attlee**, Sovyetler Birliği'ni de **Stalin** temsil etmişlerdir.

- Konferansın en önemli konusunu barışın nasıl sağlanacağı oluşturmıştır. Bilindiği gibi, Almanya, Müttefikler tarafından dört bölgeye ayrılmış ve her bölge bir Müttefik devlet tarafından işgal edilmişti.

- Üç büyük Müttefik Devlet, anlaşmaya vardıkları konularda, konferansın bitiş tarihi olan **2 Ağustos 1945'te** bir deklarasyon yayınlayarak açıklamışlardır.

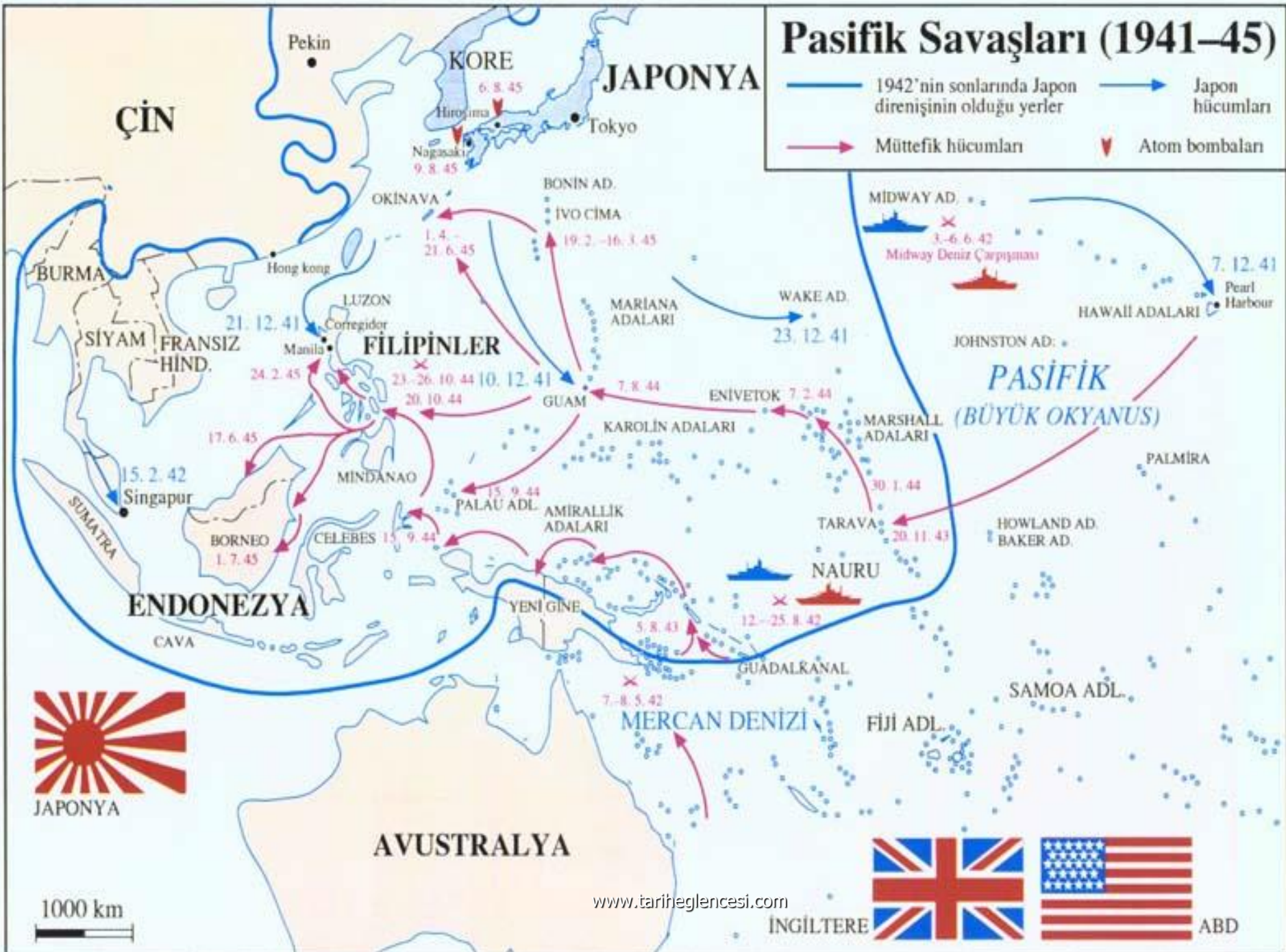
- Almanya ve Berlin dört işgal bölgesine ayrılmıştır. ABD,İngiltere,Fransa ve Sovyetler Birliği yönetimine bırakıldı. Ayrıca Almanya'ya ekonomik ve askeri kısıtlama ve yükümlülükler getirilmesine karar verildi. Avusturya'nın başkenti Viyana dört işgal bölgesine ayrıldı. İtalya ile ağır bir antlaşma imzalanmasına karar verildi.

Pasifikte Savaşın Sona Ermesi Japonya'nın Teslim Olması

- Müttefikler, 1942 yılında Pasifik'te Japon yayılmasını durdurmuşlardır. 1943 ve 1944 yıllarında da deniz ve hava üstünlüğünü ele geçirmişlerdir. 1945 yılının başlarından itibaren Japonya'nın işgali altında bulunan Çin, Endonezya ve Pasifik'te çeşitli yerlerde saldırıya geçmişlerdir.

Pasifik Savaşları (1941-45)

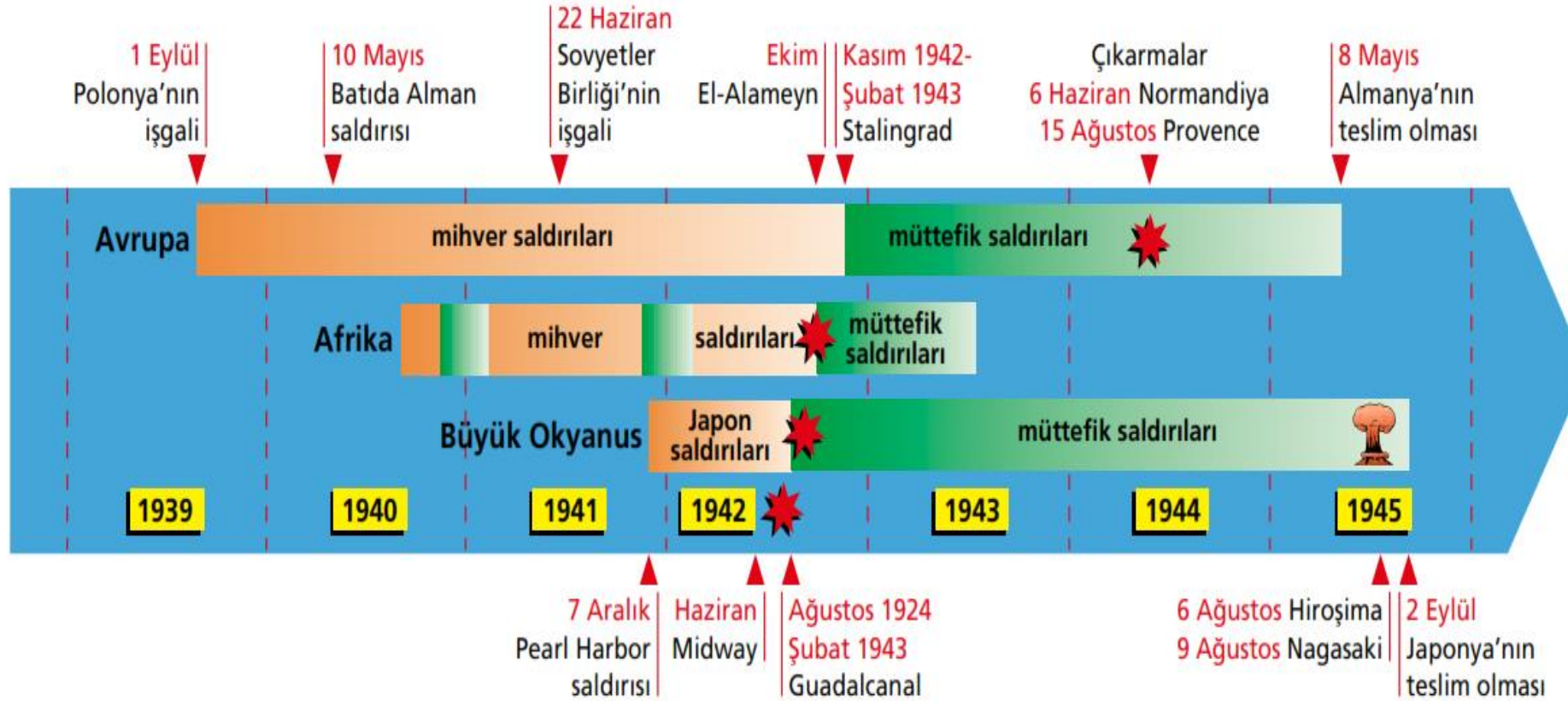
- 1942'nin sonlarında Japon direnişinin olduğu yerler
- Japon hücumları
- Müttefik hücumları
- ▼ Atom bombaları

- Bunun üzerine A.B.D., Japonya'yı kayıtsız-şartsız teslim olmaya zorlamak için, 6 Ağustos 1945'te ilk atom bombasını Hiroshima'ya, ikincisini de 9 Ağustos 1945'te Nagasaki'ye atmıştır.

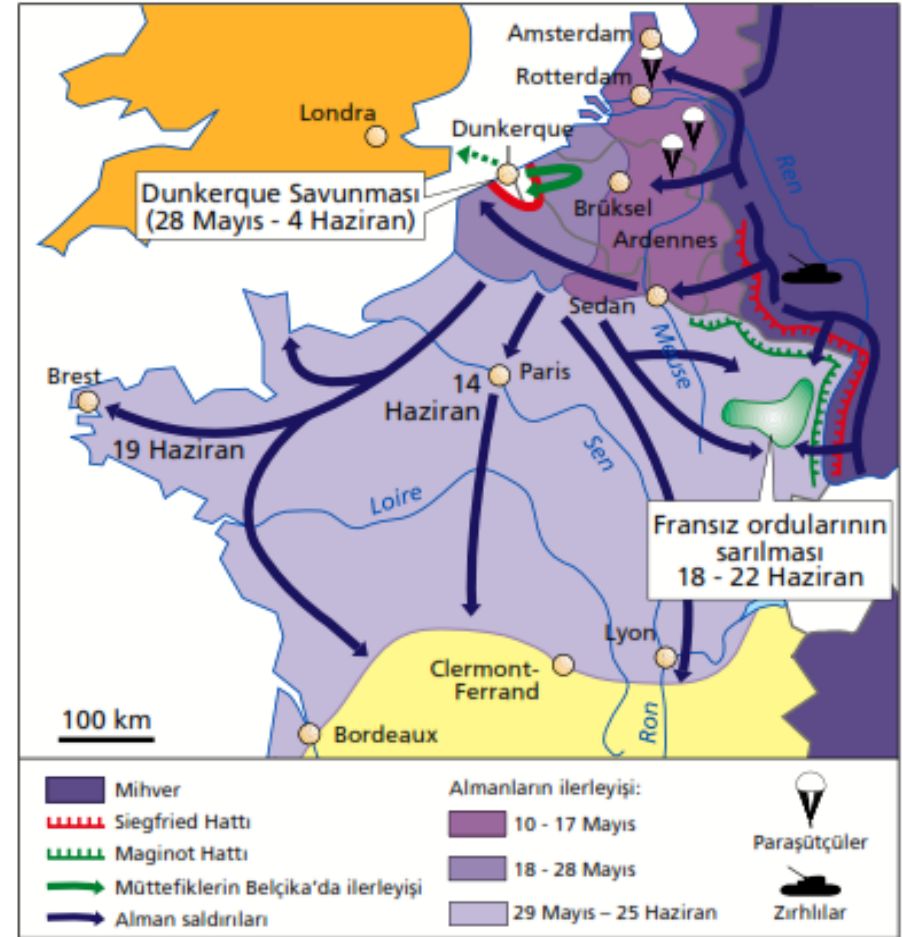
- Sovyetler Birliği, 13 Nisan 1941'de Japonya ile tarafsızlık antlaşması imzalamasına rağmen, teslim olma noktasına gelen bu ÷lkeye 8 Ağustos 1945'te savaş ilan etmiş ve Mançurya'yı işgale başlamıştır.

- Japonya, 10 Ağustos 1945'te yenilgiyi kabul ettiğini A.B.D.'ne bildirmiştir. Yapılan görüşmeler sonucu 2 Eylül 1945'te Tokyo Koyu'nda demirli bulunan A.B.D.'ne ait Missouri adlı savaş gemisinde Japonya'nın teslim belgesi imzalanmıştır. Bu olayla da Uzakdoğu'da savaş sona erdiği gibi, yaklaşık kırk milyon insanın hayatına mal olan İkinci Dünya Savaşı da Müttefiklerin zaferiyle bitmiştir.

3 Eylül 1939'da Polonya'nın ezilmesi ve 1939-1940'da Almanlarla Sovyetlerin ele geçirdikleri topraklar.

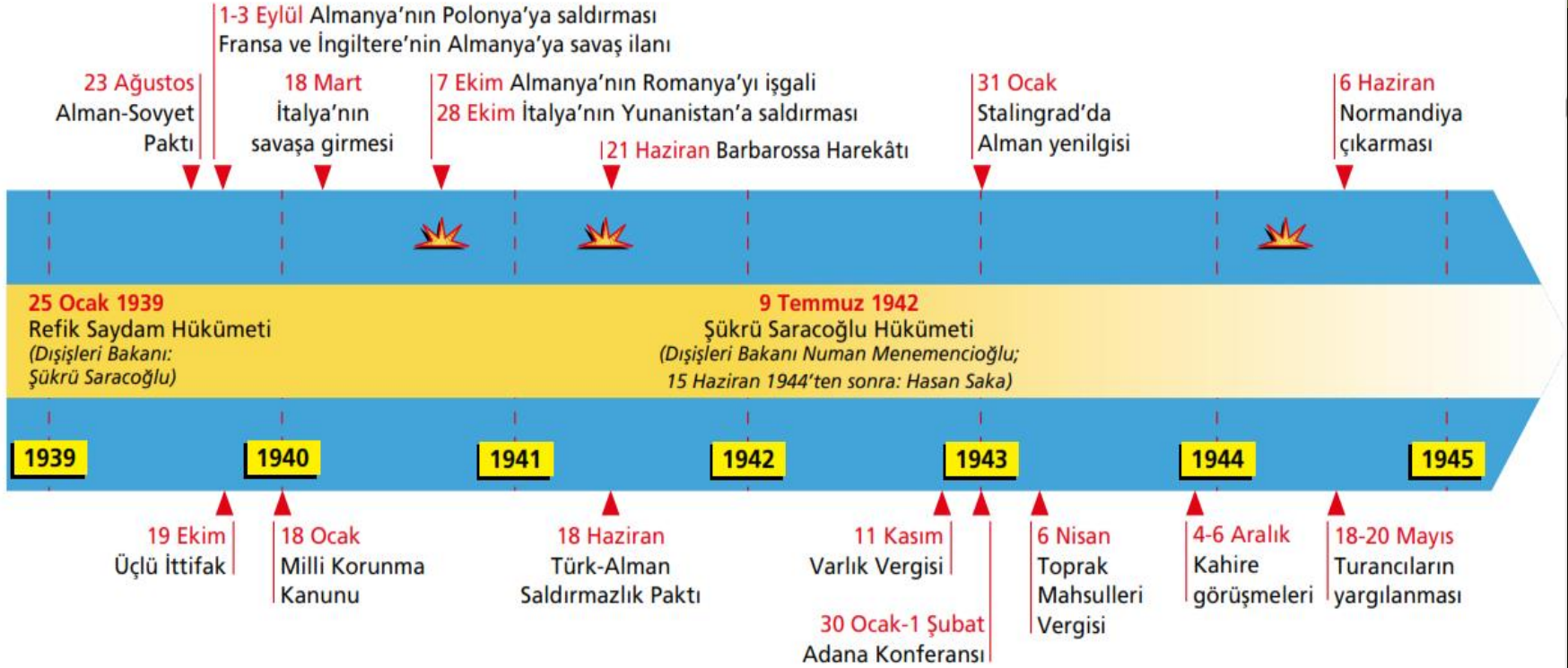
4 1940'da batı cephesinde savaş.

2 Normandiya çıkarmasında Amerikalılar, haziran 1944.

- Mihver Devletleri'nin yayılmacılığına karşı **İngiltere, Sovyetler Birliği ve A.B.D. İttifak yapmışlardır.** Müttefik Devletler, gerek savaş sırasında gerçekleştirdikleri siyasal buluşmalarla gerek ordularını seferber ederek, Mihver Devletlerini yenilgiye uğratmışlardır. Mihver Devletlerinin tüm cephelerde teslim olmasıyla, dünyaya beş buçuk yıl felaket yaşatan İkinci Dünya Savaşı sona ermiştir.

Hitler ve generalleri, 1939.

II.DÜNYA SAVAŞI KRONOLOJİSİ

Stalingrad Çarpışması 1942 yazı – 2 Şubat 1943

Almanlar ve Müttefikleri:
Don Orduları Grubu
(von Manstein):
6. Ordu (Paulus).

1944

1945

1940

1941

1942

1943

Nisan- Almanya
Norveç ve
Danimarka'yı işgal
etti.

Mayıs-Hollanda
ve Belçika'yı işgal
etti.

Haziran-İtalya
Batılı devletlere
savaş ilan etti.

Haziran-
Almanya, Fransa
ateşkes
Antlaşması
imzaladı.

Mart- Kuzey
Afrika'da Alman –
İtalyan taarruzu
başladı.

Ağustos- Atlantik
Sözleşmesi
yayınlandı.

Aralık- Japon
uçakları ABD üssü
Pearl Harbör'ü
bomboladı.

Aralık- Almanya
ve İtalya ABD'ye
savaş ilan etti.

Haziran- ABD
Midway Deniz
Savaşı'nda
Japonları
yenilgiye
uğrattı.

Kasım- SSCB,
Almanya'yı
Stalingrad
Savaşı'nda
yenilgiye
uğrattı.

Eylül- İtalya,
Müttefik-
lerle ateşkes
antlaşması
imzaladı.

Haziran-
Normandiya
çıkarması
yapıldı.

Ağustos-
Müttefikler
Paris'e girdi.

Şubat- Yalta
konferansı yapıldı.

Nisan- San Fransisko
konferansı yapıldı.

Mayıs- Almanya
kayıtsız şartsız teslim
oldu.

Temmuz- Potsdam
Konferansı yapıldı.

Ağustos- Hiroşima'ya
atom bombası atıldı.

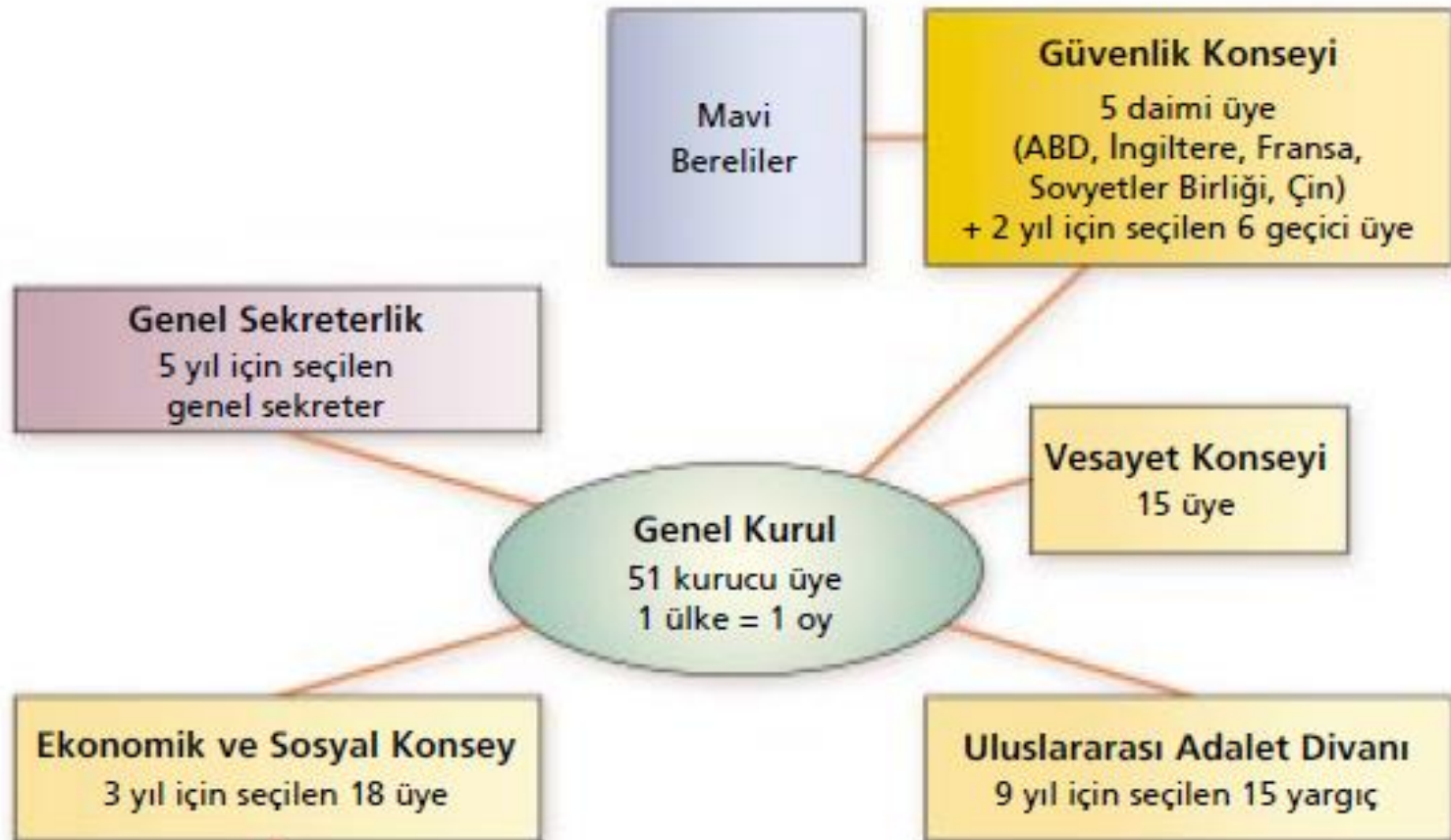
Ağustos- Japon
imparatoru Hirohito
kayıtsız şartsız teslim
oldu.

50 km

23 Kasım'da
cephe

5. 1. 3. Birleşmiş Milletler Teşkilatının Kuruluşu

- I. Dünya Savaşı sonrasında barışı korumak ve sürdürmek amacıyla Milletler Cemiyeti kurulmuş fakat Cemiyet büyük devletlerin etkisi altında kalarak tarafsızlığını koruyamamış, devletler arasındaki sorunları çözmede yetersiz kalmış ve II. Dünya Savaşı'nın çıkmasına engel olamamıştı. Savaş sırasında **ABD ve İngiltere, 14 Ağustos 1941'de Atlantik Bildirisi** yayınladılar.

BM'nin alt kurum ve birimleri:

- **UNICEF (New York):** BM Uluslararası Çocuk Eğitimi Örgütü.
- **IMF (Washington):** Uluslararası Para Fonu.
- **IBRD (Washington):** Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (Dünya Bankası).
- **WHO (Cenevre):** Dünya Sağlık Örgütü.
- **ILO (Cenevre):** Uluslararası Çalışma Örgütü.
- **UPU (Bern):** Uluslararası Posta Birliği.
- **FAO (Roma):** Gıda ve Tarım Örgütü.
- **UNESCO (Paris):** BM Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü.

- Bu bildiride yer alan hükümler daha sonra **Birleşmiş Milletler** Antlaşması'na temel olmuştur. Amerika'nın savaşa girmesi üzerine tekrar bir araya gelen ABD Başkanı ile İngiltere Başbakanı arasında yapılan görüşmeler sonucunda, **Almanya'ya karşı savaşa katılan 26 devletin imzasıyla 1 Ocak 1942'de Birleşmiş Milletler Bildirisi** yayınladı.

- Bu bildiride 26 devletin Atlantik Bildirisi'ndeki ilkeleri aynen kabul ettikleri belirtilmekteydi. Böylece savaştan sonra kurulacak olan Birleşmiş Milletler Teşkilatının ilk adımı atıldı. Şubat 1945'te toplanan Yalta Konferansı'nda Beş Büyüklere (ABD, SSCB, İngiltere, Fransa ve Çin) Birleşmiş Milletler kararlarını veto etme hakkının tanınmasına karar verildi. Ayrıca 1 Mart 1945'e kadar Mihver Grubu'na savaş ilan eden devletlerin de üyeliğe alınması kabul edildi.

- Aynı yıl, **Birleşmiş Milletleri** resmen kurmak için San Francisco Konferansı toplandı (25 Nisan 1945). Görüşmeler sonucunda genel kurulda devletlerin eşitliği, **Güvenlik Konseyindeki büyük devletlerin üyeliklerinin sürekliliği** ve bu devletlerin **veto haklarının** varlığı kabul edildi. Konferans sonunda Birleşmiş Milletler Teşkilatı kuruldu. 19 Nisan 1946'da Milletler Cemiyeti yetkilerini **Birleşmiş Milletler Teşkilatına** devretti.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER'İN YAPISI

■ BM, 24 Ekim 1945'te İkinci Dünya Savaşı'nın galip devletleri tarafından kuruldu.

■ 193 üyeye sahip New York'ta bulunan genel merkezden yönetiliyor.

■ Genel Kurul, Güvenlik Konseyi (BMGK), Ekonomik ve Sosyal Konsey, Yönetim Konseyi, Genel Sekreterlik ve Uluslararası Adalet Divanı'ndan oluşuyor.

■ Her yıl eylül ayında 193 üyesiyle Genel Kurul toplanıyor.

■ Genel kurulda her ülkenin bir oy hakkı var.

■ BMGK'nın 5'i daimi, 10'u 2 yılda bir seçilen geçici olmak üzere toplam 15 üyesi bulunuyor. 5 daimi üyenin veto hakkı var.

BM'nin yapısına yönelik eleştiriler

• Daimi üyelik sistemi

• Üye sayısının azlığı nedeniyle eşit temsil gücünün zayıflığı ve 5 daimi üyenin veto hakkı

DAİMİ ÜYELER

ÇİN

FRANSA

İNGİLTERE

RUSYA

ABD

Reform önerileri

- Geçici üyelerin sayısının artırılması
- BMGK'ya karşı Genel Kurul'un güçlendirilmesi ve vetonun kısıtlanması

Birleşmiş Milletler'e bağlı kuruluşlar

No	Kısaltılmışı	Bayrak	Kuruluş	Merkez	Başkan	Kurulduğu Yıl
1	FAO		Gıda ve Tarım Örgütü	 Roma, İtalya	 Jacques Diouf	1945
2	IAEA		Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu	 Viyana, Avusturya	 Yukiya Amano	1957
3	ICAO		Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü	 Montreal, Kanada	 Raymond Benjamin	1947
4	IFAD		Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu	 Roma, İtalya	 Kanayo Nwanze	1977
5	ILO		Uluslararası Çalışma Örgütü	 Cenevre, İsviçre	 Guy Ryder	1919
6	IMO		Uluslararası Denizcilik Örgütü	 Londra, Birleşik Krallık	 Koji Sekimizu	1948
7	IMF		Uluslararası Para Fonu	 Washington, D.C., ABD	 Christine Lagarde	1945
8	ITU		Uluslararası Telekomünikasyon Birliği	 Cenevre, İsviçre	 Hamadoun Touré	1947
9	UNESCO		Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü	 Paris, Fransa	 Irina Bokova	1946
10	UNIDO		Birleşmiş Milletler Endüstriyel Gelişme Örgütü	 Viyana, Avusturya	 Kandeh Yumkella	1967
11	UNWTO		Dünya Turizm Örgütü	 Madrid, İspanya	 Taleb Rifai	1974
12	UPU		Dünya Posta Birliği	 Berne, İsviçre	 Edouard Dayan	1947
13	WB		Dünya Bankası	 Washington, D.C., ABD	 Jim Young Kim	1945
14	WFP		Dünya Gıda Programı	 Roma, İtalya	 Ertharin Cousin	1963
15	WHO		Dünya Sağlık Örgütü	 Cenevre, İsviçre	 Margaret Chan	1948
16	WIPO		Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü	 Cenevre, İsviçre	 Francis Gurry	1974
17	WMO		Dünya Meteoroloji Örgütü	 Cenevre, İsviçre	 Alexander Bedritsky	1950

Birleşmiş Milletler Genel Sekreterleri

Sıra	İsim	Ülke	Göreve başlama tarihi	Görevden ayrılma tarihi	Not
1	Trygve Lie	 Norveç	2 Şubat 1946	10 Kasım 1952	İstifa etti.
2	Dag Hammarskjöld	 İsveç	10 Nisan 1953	18 Eylül 1961	Görevdeyken öldü.
3	Sithu U Thant	 Myanmar	30 Kasım 1961	31 Aralık 1971	
4	Kurt Waldheim	 Avusturya	1 Ocak 1972	31 Aralık 1981	
5	Javier Pérez de Cuéllar	 Peru	1 Ocak 1982	31 Aralık 1991	
6	Boutros Boutros-Ghali	 Mısır	1 Ocak 1992	31 Aralık 1996	
7	Kofi Annan	 Gana	1 Ocak 1997	31 Aralık 2006	
8	Ban Ki-mun	 Güney Kore	1 Ocak 2007	Görevde	

tariheglencesi

Kanalıma abone olup, destek olabilirsiniz.